

Stan i ochrona środowiska w województwie pomorskim w 2012 r.

Tabl. 1. Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa
 Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	
	w ha	w ha	na 1 mieszkańca ^a w m ²
Powierzchnia ogólna ^b	1831034	1831034	7995,5
Użytki rolne	924739	922613	4028,8
w tym:			
grunty orne.....	704127	702732	3068,6
łąki trwałe	111993	111781	488,1
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	688037	689185	3009,4
Grunty pod wodami	74228	74237	324,2
Grunty zabudowane i zurbanizowane	93532	94734	413,7
Użytki ekologiczne	1848	1856	8,1
Nie użytki	41854	41649	181,9
Tereny różne	6795	6760	29,5

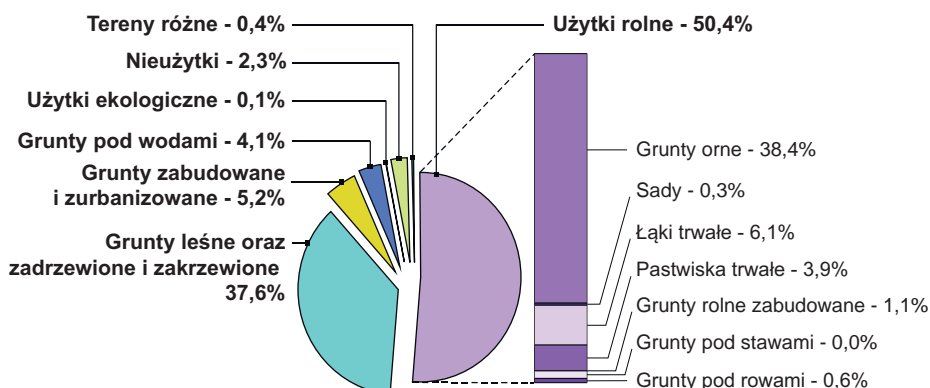
^a Stan ludności w dniu 31 XII 2012 r. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

Źródło: dane Departamentu Majątku Województwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku.

W końcu 2012 r. łączna powierzchnia gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdegradowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmniejszyła się w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wskutek wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane) wyniosła 3,1 tys. ha, w tym w ciągu roku 74 ha zrehabilitowano (w 2011 r. – 86 ha). W omawianym okresie wyłączono z produkcji rolniczej i leśnej 454 ha gruntów (410 ha gruntów rolnych i 44 ha gruntów leśnych), z czego 63,2% przeznaczono pod tereny osiedlowe.

KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI GEODEZYJNEJ WOJEWÓDZTWA W 2013 R.

Stan w dniu 1 I

W województwie pomorskim największy udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w ogólnej powierzchni powiatu miały powiaty: chojnicki (58,8%), kościerski (54,9%) i kartuski (49,2%). Natomiast zdecydowanie najmniejszą powierzchnią obszarów prawnie chronionych charakteryzowały się powiaty: malborski (8,3%), człuchowski (10,6%) i tczewski (12,7%).

Tabl. 2. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012		
	w ha		w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM ^a	598216	598230	32,7	2612,3
Parki narodowe	26186	26186	1,4	114,3
Rezerwy przyrody	8777	8784	0,5	38,4
Parki krajobrazowe ^b	155070	155070	8,5	677,1
Obszary chronionego krajobrazu ^b	390361	390361	21,4	1704,6
Stanowiska dokumentacyjne	30	30	0,0	0,1
Użytki ekologiczne	4117	4124	0,2	18,0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	13675	13675	0,7	59,7

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

W 2011 r. badaniami statystycznymi z zakresu ochrony środowiska objęto 140 zakładów wnoszących opłaty za pobór wody z ujęć własnych (w ilości 20 tys. m³/r i więcej wody powierzchniowej lub 5 tys. m³/r i więcej wody podziemnej), bądź za odprowadzenie ścieków (rocznie 20 tys. m³ i więcej). Spośród zakładów objętych badaniem 42 (przed rokiem – 45) zrzucało ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi. Pozostałe jednostki kierowały ścieki do sieci kanalizacyjnej.

Tabl. 3. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	
	w hm ³		w odsetkach
OGÓŁEM	245,9	227,4	100,0
na cele:			
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	119,5	101,7	44,8
w tym wody:			
powierzchniowe ^a	107,0	89,2	39,2
podziemne	12,3	12,5	5,5
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	9,3	8,9	3,9
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b :			
wody: powierzchniowe	7,2	4,7	2,1
podziemne	110,0	112,0	49,3

^a Łącznie z morskimi wodami wewnętrznymi. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności kształtowało się na poziomie 201,9 hm³ (221,3 hm³ rok wcześniej), w tym zużycie wody na potrzeby przemysłu stanowiło 49,4% ogółu zużycia, a na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej – 46,1%.

Tabl. 4. Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi

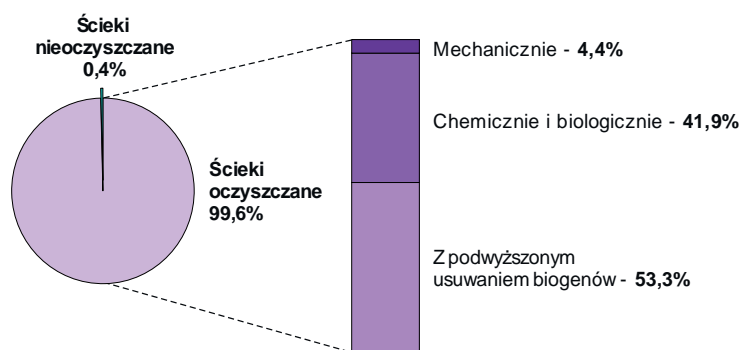
WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	
	w hm ³		w odsetkach
OGÓŁEM	184,9	168,5	100,0
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	105,5	89,1	52,9
odprowadzone siecią kanalizacyjną	79,4	79,4	47,1
W tym ścieki wymagające oczyszczenia	124,4	125,3	74,4
oczyszczane	123,9	124,8	74,1
nieoczyszczane	0,5	0,5	0,3

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

W 2012 r. w województwie pomorskim funkcjonowało 221 oczyszczalni ścieków (w tym 188 oczyszczalni komunalnych). Łączna przepustowość oczyszczalni w m³/dobę wynosiła 704,4 tys., a zasięgiem ich działania objętych było 81,8% ogółu ludności.

Olbryzi wpływ na stan środowiska naturalnego mają również zanieczyszczenia powietrza. W 2012 r. za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza uznano 81 zakładów, które emitowały pyły i gazy. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadały 54 zakłady, a do redukcji zanieczyszczeń gazowych – 15 zakładów. Stopień redukcji wytworzonych w tych urządzeniach zanieczyszczeń pyłowych wyniósł 99,2%. Natomiast redukcja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyniosła 76,2% (wobec 73,0% w 2011 r.).

**ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2012 R.**

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska naturalnego wymaga wydatków na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2012 r. nakłady na środki trwałe (w cenach bieżących) służące ochronie środowiska w województwie pomorskim kształtowały się na poziomie 526,9 mln zł, tj. o 30,1% niższym niż w 2011 r. Wśród omawianych nakładów największy udział miały nakłady poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód (58,4% nakładów ogółem). Znacznie mniej, bo 19,0% przeznaczono na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu. Natomiast nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły 270,6 mln zł, co oznacza wzrost o 42,9% w odniesieniu do 2011 r. Spośród nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej największe nakłady zostały poniesione na obwałowania przeciwpowodziowe (52,1%) oraz ujęcia i doprowadzenia wody (20,8%).

**Tabl. 6. Odpady wytworzone w ciągu 2012 r.
(z wyłączeniem odpadów komunalnych)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. t	W % wytwo- rzonych
Odpady wytworzone ogółem w tys. t	2909,1	100,0
poddane odzyskowi	2652,3	91,2
unieszkodliwione	134,4	4,6
w tym składowane ^a	72,0	2,5
magazynowane czasowo	122,4	4,2

^a Na terenach własnych zakładów i terenach obcych.

Tabl. 5. Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	82	81
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:		
pyłowych	57	54
gazowych	16	15
Emisja zanieczyszczeń:		
w tys. t:		
pyłowych	2,8	2,8
w tym pyły ze spalania paliw	2,0	1,9
gazowych	6908,8	6901,8
w tym: dwutlenek węgla	6872,5	6868,0
dwutlenek siarki	19,7	16,8
tlenek węgla	5,7	5,8
tlenki azotu	9,7	9,7
na 1 km ² w t:		
pyłowych	0,2	0,2
gazowych (bez dwutlenku węgla)	2,0	1,9
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:		
w tys. t:		
pyłowe	301,0	339,7
gazowe (bez dwutlenku węgla)	98,0	108,3
w % zanieczyszczeń wytworzonych:		
pyłowych	99,1	99,2
gazowych (bez dwutlenku węgla)	73,0	76,2

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

Oprócz zanieczyszczeń powietrza poważnym zagrożeniem dla środowiska są również odpady wytwarzane przez przedsiębiorstwa przemysłowe. W 2012 r. badaniu poddano 119 zakładów, które wytworzyły o 508,4 tys. t odpadów (bez odpadów komunalnych) więcej w odniesieniu do 2011 r.

Opracowanie:

Sylwia Czajka - Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Redakcja i skład komputerowy:

Małgorzata Kloz - Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych, Referat Analiz i Opracowań Zbiorczych